

POSTANOWIENIE

Dnia 2 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster

SSN Anna Kozłowska (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi uczestnika postępowania Przedsiębiorstwa Produkcyjno - Usługowo - Handlowego "K. B." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w B. z dnia 4 października 2013 r., w sprawie z wniosku M. M. i B. M. przy uczestnictwie Przedsiębiorstwa Produkcyjno - Usługowo - Handlowego "K. B." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B., M. B., E. S., H. B. i J. H. o stwierdzenie zasiedzenia, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 2 października 2014 r., zażalenia uczestnika postępowania Przedsiębiorstwa Produkcyjno - Usługowo - Handlowego "K. B." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. na postanowienie Sądu Okręgowego w B. z dnia 27 marca 2014 r.,

1. oddała zażalenie,

2. zasądza od Przedsiębiorstwa Produkcyjno - Usługowo - Handlowego "K. B." sp. z o.o. w B. na rzecz B. M. kwotę 900 (dziewięćset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w B. odrzucił skargę uczestnika postępowania Przedsiębiorstwa Produkcyjno - Usługowo - Handlowego

"K. B." Sp. z o.o. w B. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem tego Sądu z dnia 4 października 2013 r., sygn. akt [...], wydanym w sprawie z wniosku M. M. i B. M. przy uczestnictwie Przedsiębiorstwa Produkcyjno - Usługowo - Handlowego "K. B." Sp. z o.o. w B., M. B., E. S., H. B. i J. H. o stwierdzenie zasiedzenia, jako nie opartą na ustawowej podstawie wznowienia.

Skarżący jako podstawę wznowienia wskazał wykrycie okoliczności faktycznych i środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik postępowania, a z których nie mógł skorzystać w poprzednim postępowaniu (art. 403 § 2 k.p.c.). Wywiódł, że już po wydaniu postanowienia z dnia 4 października 2013 r. powziął wiadomość, że wnioskodawczyni B. M. od 2008 r. pełni funkcję ławnika w Sądzie Okręgowym w B., co pozwalało jej nawiązać stosunki osobiste z sędziami tego sądu, także tymi orzekającymi w sprawie [...]. Gdyby fakt ten był mu znany wcześniej, złożyłby wniosek o wyłączenie sędziów tego Sądu. Skarżący wskazał ponadto, że w toku postępowania apelacyjnego złożył wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków oraz dowodu z opinii biegłego z zakresu metaloznawstwa, które zostały – jego zdaniem – niesłusznie oddalone, co skutkowało wydaniem niekorzystnego dla niego orzeczenia. Skarżący podkreślił, że powziął wiadomości, iż świadkowie posiadają wiadomości, które mogą rzucić nowe światło na sprawę. Powołując się na ekspertyzę sporządzoną na jego zlecenie przez W. B., skarżący dowodził, że niezbędne jest również dopuszczenie dowodu z opinii biegłych z zakresu metaloznawstwa i leśnictwa, twierdził też, że dowiedział się, iż w Archiwum Państwowym w B. mogą znajdować się dokumenty (protokoły z zebrań Rad Osiedli) przydatne dla rozstrzygnięcia sprawy.

W ocenie Sądu Okręgowego, okoliczność, iż wnioskodawczyni B. M. pełni od 2008 r. funkcję ławnika w Sądzie Okręgowym w B. nie stanowi nowej okoliczności faktycznej, która mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c., jak również podstawy wznowienia postępowania z przyczyn nieważności – z uwagi na brzmienie art. 401 pkt 1 k.p.c. Wszystkie środki dowodowe wymienione w skardze o wznowienie postępowania były z kolei znane Sądowi Okręgowemu, przed wydaniem postanowienia z dnia 4 października 2013 r., sygn. akt [...], a zatem nie są „nowymi środkami dowodowymi” w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c.

W zażaleniu na to postanowienie skarżący domagał się jego uchylenia powtarzając twierdzenia zawarte w skardze.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 410 § 1 k.p.c. sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisanego terminu, niedopuszczalną lub nieopartą na ustawowej podstawie. Podstawy skargi o wznowienie postępowania wyczerpująco określają przepisy art. 401, 401¹ i 403 k.p.c. W orzecznictwie wielokrotnie już wyjaśniano, że jeżeli z uzasadnienia skargi wynika, iż okoliczności w niej wskazane nie wyczerpują ustawowych przesłanek wznowienia postępowania to, pomimo powołania przepisu lub powtórzenia jego treści, wskazywana podstawa nie zachodzi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 października 1999 r., II UKN 174/99, OSNP 2001, nr 4, poz. 133; z dnia 21 września 2007 r. V CZ 88/07, nie publ.; z dnia 18 kwietnia 2012 r., V CZ 168/11, nie publ.), co oznacza, że skarga nie jest oparta na ustawowej podstawie wznowienia i podlega odrzuceniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 lipca 2005 r., IV CO 6/05, Biul. SN 2005, nr 9; z dnia 26 września 2007 r. IV CZ 48/07, nie publ.; z dnia 15 stycznia 2008 r. III UZ 13/07, nie publ.). Taka sytuacja ma miejsce w sprawie niniejszej.

Zgodnie z treścią art. 403 § 2 k.p.c. można żądać wznowienia postępowania w razie wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogły mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Logiczna wykładnia tego przepisu prowadzi do wniosku, że chodzi w nim o takie okoliczności faktyczne, względnie dowody, które dotyczą podstawy pozwu (wniosku), w szczególności jego podstawy faktycznej. Muszą to być okoliczności dotyczące podstawy faktycznej dochodzonego żądania lub obrony pozwanego (uczestnika postępowania) (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 maja 1982 r., II CO 1/82, OSPiKA 1984, nr 2 poz. 27; z dnia 10 listopada 2010 r., II UZ 29/10, nie publ.).

Słusznie zatem przyjął Sąd Okręgowy, że powzięcie wiadomości, iż wnioskodawczyni pełni funkcję ławnika w Sądzie Okręgowym nie może stanowić restytucyjnej przesłanki wznowienia (art. 403 § 2 k.p.c.). Z kolei wydanie orzeczenia przez sędziego, który podlegał wyłączeniu nie z mocy samej ustawy (art. 48 k.p.c.), lecz na własne żądanie lub na wniosek strony z uwagi na mogące powstać

wątpliwości co do jego bezstronności (art. 49 k.p.c.), nie stanowi według art. 401 pkt 1 k.p.c. ustawowej podstawy wznowienia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 czerwca 2007 r., I PZ 9/07, OSNP 2008, nr 17-18, poz. 257 oraz z dnia 7 listopada 2012 r., IV CZ 115/12, nie publ.).

Sąd Okręgowy rozpoznając sprawę o sygn. akt [...], w toku rozprawy apelacyjnej w dniu 4 października 2013 r. (k. 345) oddalił wszystkie wnioski dowodowe zgłoszone przez skarżącego w apelacji. W skardze o wznowienie postępowania zostały one wskazane jako „okoliczności faktyczne oraz środki dowodowe” wykryte po wydaniu prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 4 października 2013 r. co jest sprzeczne z logiką wydarzeń.

Dodać też trzeba, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, iż ze względu na zasadę niewzruszalności orzeczeń prawomocnych (od której wyjątek stanowi regulacja wznowienia postępowania) należy wymagać, by skarżący domagając się wznowienia postępowania ze względu na wykrycie nowych faktów lub dowodów udowodnił, że w zakończonym postępowaniu wykazał się wysoką starannością w prowadzeniu postępowania dowodowego. Niemożność skorzystania przez stronę z wykrytych okoliczności faktycznych w prawomocnie zakończonym postępowaniu zachodzi, gdy nie mogła ona ich podnieść do chwili, w której możliwe było jeszcze powoływanie okoliczności faktycznych w tym właśnie postępowaniu, ponieważ w chwili tej okoliczności te stronie nie były znane. Niemożność ta nie zachodzi, gdy istniała obiektywna możliwość powołania okoliczności faktycznych w zakończonym prawomocnie postępowaniu, a tylko na skutek opieszałości, zaniedbań, zapomnienia lub błędnej oceny potrzeby ich powołania strona tego nie uczyniła (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 lipca 2009 r., II CZ 30/09, nie publ. oraz z dnia z 17 czerwca 2010 r., III CZ 18/10, nie publ.). Tym samym pominięcie przez sąd drugiej instancji, zgodnie z art. 381 k.p.c. twierdzeń faktycznych lub dowodów jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji oznacza, że niedopuszczalne jest powołanie takich twierdzeń lub dowodów w skardze o wznowienie postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2006 r., III CZ 34/06, nie publ.).

W świetle powyższego Sąd Okręgowy trafnie odrzucił skargę o wznowienia postępowania jako nieopartą na ustawowej podstawie (art. 410 § 1 k.p.c.).

Z przedstawionych powodów zażalenie podlegało oddaleniu, na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 w związku z art. 108 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z § 6 pkt 5, § 8 pkt 1 i § 13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 461).